

SMA Mokado AS
Postboks 500
8601 Mo i Rana

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no

Dato: 30.03.2007
Vår ref.: 2006/49 405.14
Deres ref.:
Saksbehandler: Lars Petter Bingham, telefon: 22573480

Vedtak om godkjenning av rapport om kvotepliktige utslipp i 2006 og fastsettelse av gebyrsats

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp. SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. SMA Mokado AS har i 2006 hatt et kvotepliktig utslipp på 73 593 tonn CO₂. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet. Bedriften skal innen 15.8.07, sende SFT en redegjørelse som dokumenterer usikkerheten i aktivitetsdata og utslippsfaktorer.

1. Sakens bakgrunn

Det vises til oversendelse av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ og vedtak om tildeling av kvoter 15.03.05, rapport innlevert 01.03.07, samt supplerende informasjon levert per telefon og e-post, møte 28.03.07, samt oppdatert rapportering via Altinn.

Kvotepliktige virksomheter skal rapportere sine utslipp av CO₂ innen 1. mars året etter at utslippene fant sted. Dette følger av forskrift om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser av 23.12.06 (klimakvoteforskriften) § 2-1 og særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp punkt 3.

SFT kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av CO₂-utslipp, se lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser av 17.12.04 (klimakvoteloven) § 17.

2. SFTs vurdering

a) Overholdelse av fristen for innlevering av utslippsrapport

SMA Mokado sendte inn utslippsrapport for bedrifter med kvotepliktige utslipp av CO₂ innen fristen 1. mars.

b) Innsendelse av kvotepliktige data

Kvoteplikt

Kvoteplikten for SMA Mokado er knyttet til bedriftens produksjon av brent kalk og dolomitt. Det kvotepliktige utslippet er derfor rapport i henhold til de generelle kravene i klimakvoteforskriften § 2-3 og de mer spesifikke kravene for produksjon av kalk og andre mineralske produkter i § 2-9. For en nærmere presisering av kvotepliktens omfang vises det til vedtak om særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av 15.03.05.

Kilder

Bedriften har i 2006 hatt kvotepliktige utslipp fra forbrenning av propan og CO-rik gass i kalkovn, samt fra produksjon av brent kalk.

Vurdering av aktivitetsdata

Innrapportert forbruk av ulike energivarer i kalkovnen og forbruk av kalkstein og dolomitt ved produksjon av brent kalk fremkommer av tabellen under:

Kilde	Energivare/råvare	Forbruk (tonn)
Energibærere i kalkovn	Propan	75
	CO-rik gass	21 681
Produksjon av brent kalk	Dolomitt	33 008
	Kalkstein	67 108

Energibærere i kalkovn

Det følger av klimakvoteforskriften vedlegg 1 punkt B.1.3.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra forbrenning av gass skal mengden forbrent gass bestemmes gjennom målinger av faktisk forbruk.

Leverandør av CO-rik brenngass er Rio Doce Manganese Norway (RDMN). CO-rik gass benyttes av fire bedrifter i Mo industripark (MIP). Gassen fordeles til de ulike bedriftene fra en gass-sentral som MIP håndterer. MIP måler sammensetningen av gassen, mens mengdeberegningen måles av en måleblende som er installert lokalt hos SMA Mokado. Bedriften benyttet i 21 681 tonn CO-rik gass i 2006.

Måleblenden er ikke spesialtilpasset målinger av den CO-rike gassen SMA Mokado benytter. For å bestemme forbrukt mengde gass regnet i normalkubikkmeter gjøres det korrigerende målinger av trykk og temperatur. Usikkerheten i disse instrumentene er oppgitt til 1 % for trykk og temperaturmålere og 0,5 % for dp-celle. Derfor inngår usikkerheten i temperaturmåler, trykkmåler og dp-celle i usikkerhetsbudsjetten for mengdebestemmelse av CO-rik gass. Videre regnes det med en tetthet for gassen på 1,25 kg/Nm³ for å regne om fra standardkubikkmeter til tonn gass. Det gjøres imidlertid ingen målinger av gassens tetthet, slik at tettheten er beregnet som litteraturdata basert på den typiske sammensetningen av gassen. Forbruket av gass er beregnet per måned og summert til forbruket for hele 2006. Bedriften konkluderer med en utvidet relativ usikkerhet med 95 % konfidensintervall på 4,7 % for bestemmelse av forbrukt mengde CO-rik gass.

Forbruk av propan bestemmes ved at forbruket måles av en måleblende ved mottak til bedriften. Propanbeholderen står sentralt hos MIP og mottak av propan til SMA Mokado skjer dermed kun idet propanen tas direkte inn i bedriftens energianlegg. I 2006 hadde bedriften et forbruk på 75 tonn propan. Forbruket er bestemt med en usikkerhet på 1,41 % der usikkerheten ligger i måleblenden som måler propanforbruket.

SFT finner å kunne legge bedriftens rapporterte mengde av CO-rik gass og propan til grunn som aktivitetsdata for beregning av utslippet i 2006, men SFT viser til kapittel 5 for videre prosess angående bestemmelse av forbruk av CO-rik gass og usikkerhetsvurderinger knyttet til bestemmelsen av denne mengden.

Produksjon av brent kalk

Det følger av klimakvoteforskriften vedlegg 1 punkt B.6.1 at ved frembringelse av aktivitetsdata for bestemmelse av CO₂-utslipp fra produksjon av kalk og andre mineralske produkter skal mengde i tonn av ulike karbonatholdige råvarer som brukes i produksjonen anses som aktivitetsdata. Beregningene skal være basert på faktisk forbruk.

Aktivitetsdataene for forbruk av kalkstein og dolomitt har bedriften beregnet ved å veie mengde inngående kalkstein og dolomitt til prosessen. Vektene kalibreres ukentlig med kjente lodd. Usikkerheten ved beregning av forbrukt mengde kalkstein og dolomitt er dermed begrenset til usikkerheten i vekten. Bedriften kvantifiserer usikkerheten for råvareforbruket til å være 1,73 %.

Vurdering av usikkerhet i aktivitetsdata

Ved vurderingen av om klimakvoteforskriftens krav til usikkerhet er oppfylt har vi lagt vekt på EUs retningslinjer for overvåking og rapportering av utslipp vedtatt 29. januar med hjemmel i EUs kvotedirektiv 2003/87/EC.

Kravene til usikkerhet som fremkommer av disse retningslinjene er basert på flere forhold. Eksempler på slike forhold er det totale utslippet fra virksomheten, kildens betydning for det totale utslippet og kildens særlige karakteristika.

I EU stilles det strenge krav til kilder av betydning for virksomheter med totalt utslipp mellom 50 og 500 000 tonn/CO₂ pr år. For bestemmelse av aktivitetsdataene knyttet til forbrenning av gass fra slike virksomheter skal usikkerheten ikke være større enn +/- 2,5 prosent, mens usikkerheten knyttet til fastsettelsen mengde brukt karbonat (kalkstein eller dolomitt) ikke skal være større enn +/- 5 prosent. På bakgrunn av bedriftens redegjørelse ovenfor vurderer SFT at måten forbruk av kalkstein er fremkommet på tilfredsstillende klimavoteforskriftens krav til usikkerhet. Ved vurdering av om det vil være nødvendig å gjennomføre tiltak for å redusere usikkerheten vil SFT legge vekt på de reviderte retningslinjene for overvåking og rapportering som vil bli gjeldene i neste kvoteperiode (2008-2012), se punkt 4.

Utslippsfaktor

Bedriften har brukt standard utslippsfaktor på 3,00 for forbrenning av propan. Det følger av klimavoteforskriften vedlegg 1 B.1.3.2 at standard utslippsfaktor bare skal benyttes dersom bedriften kan dokumentere at nøyaktigheten i utslippsdataene ikke reduseres. Bedriften har begrunnet valget av utslippsfaktor med basis i en vurdering gjennomført av det eksterne laboratoriet Molab AS. På bakgrunn av denne dokumentasjonen finner SFT å kunne legge denne utslippsfaktoren til grunn ved beregning av det kvotepliktige utslippet.

SMA Mokado har benyttet bedriftsspesifikke utslippsfaktorer for kalkstein og dolomitt. Faktorene er beregnet ved å ta utgangspunkt i 100 % kalsinering av råmaterialene, for så å trekke fra det som blir igjen som CO₂-rest i ferdig produkt og karbonat som forblir uløst i råvarene. Dokumentasjon på metode for utarbeidelse av utslippsfaktorer for kalkstein og dolomitt er utarbeidet av Molab. Det ferdige produktet inneholder en rest av karbonat som er beregnet til 0,82 % i 2006 for kalkstein og 1,27 % for dolomitt. CO₂-resten i produktet var 2,34 % for kalkstein og 2,69 % for dolomitt i 2006. Bedriften har kommet fram til en utslippsfaktor for kalkstein på 0,432 tonn CO₂/tonn kalkstein og en utslippsfaktor for dolomitt på 0,467 tonn CO₂/tonn dolomitt.

Usikkerheten ved bestemmelse av utslippsfaktorene ligger i bestemmelse av CO₂-rest i ferdig produkt og i bestemmelse av uløst karbonat. Målingene er basert på ukentlige prøver av disse forholdene. Målingene av CO₂-rest har standardavvik på 1,12 mens tilsvarende for uløst karbonat er 0,2.

Bidragene til CO₂-utslipp fra forbrenning av CO-rik gass kommer fra CO-innholdet i gassen og fra CO₂-innholdet i gassen. CO-innholdet i gassen måles av RDMN og CO₂-innholdet i gassen måles sentralt av MIP, og dette loggføres og er sendt til SFT på månedsbasis. Bedriften har beregnet et gjennomsnitt av CO-innholdet og CO₂-innholdet i gassen og beregnet en utslippfaktor på 1,336 tonn CO₂/tonn CO-rik gass for 2006. For CO-innholdet i gassen er det benyttet en støkiometrisk faktor på 1,57 for omdanning av CO til CO₂. Det er lagt til grunn en oksidasjonsfaktor på 1 ved forbrenning CO-rik brenngass.

Det er oppgitt en måleusikkerhet for beregning av CO i gassen på +/- 0,5 %. RDMN beregner mengde CO₂ i avgassene fra begge SiMn-ovnene, og beregner og rapporterer månedsmiddel for CO₂-innhold i den CO-rike brenngassen. Det er oppgitt en måleusikkerhet for beregning av CO₂ i gassen på +/- 1 %. CO- og CO₂-konsentrasjonen måles som vol-% tørr gass med Servomex-analysatorer.

På bakgrunn av foreliggende dokumentasjon vurderer SFT at måten utslippsfaktorene bestemmes på tilfredsstiller kravene i klimakvoteforskriften.

Kvotepliktige utslipp

SFT finner å kunne legge bedriftens rapporterte aktivitetsdata og utslippsfaktorer til grunn ved beregning av bedriftens kvotepliktige klimagassutslipp. I de tilfeller usikkerheten knyttet til frembringelse av grunnlaget for utslippsberegningene har vært høyere enn det klimakvoteforskriften krever har SFT likevel lagt til grunn bedriftens innrapporterte tall. Dette skyldes at vi pr i dag ikke har sikrere tall å forholde oss til. Kvotepliktige utslipp fra propan og CO-rik gass brukt i kalkovnen beregnes ut fra ligning oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1, pkt B.1.0 (1), mens kvotepliktige utslipp fra prosessen beregnes ut fra ligning B.6.0 (10) oppgitt i klimakvoteforskriftens vedlegg 1. Dette gir følgende kvotepliktige utslipp:

Kilde	Energivare/råstoff	Aktivitetsdata (tonn)	Utslippsfaktor (tonn CO ₂ /tonn)	Kvotepliktige utslipp (tonn CO ₂)
Energibærere i kalkovn	Propan	75	3,00	225
	CO-rik gass	21 681	1,336	28 965,8
Produksjon av brent kalk	Dolomitt	33 008	0,467	15 408,7
	Kalkstein	67 108	0,432	28 993,9

For propan og CO-rik gass er det benyttet oksidasjonsfaktor på 1.

c) Innsendelse av kontrolldata

SFT har gjennomgått bredriftens innsendte kontrolldata. Med kontrolldata menes data knyttet til beregning av ikke kvotepliktige utslipp, slik som utslippsfaktorer, aktivitetsdata og produksjonsmengder. Aktivitetsdata knyttet til ikke-kvotepliktige utslipp er forbrukt mengde av: farlig avfall, avfall det er betalt sluttbehandlingsavgift for, biomasse og CO₂-avgiftsbelagte energivarer. Utslippsfaktorer skal oppgis unntatt for biomasse. Ved bruk av bedriftsspesifikke faktorer skal det redegjøres for hvordan disse er framkommet.

Bedriften har ikke benyttet biomasse eller energivarer ilagt CO₂-avgift i 2006.

d) Innsendelse av opplysninger om internkontroll

Det følger av klimakvoteforskriften § 2-3 første ledd bokstav k) jf. andre ledd at første utslippsrapport skal inneholde kopi av etablerte prosedyrer og systemer relevant for

frembringelse, arkivering, kvalitetssikring og kontroll av de rapporterte utslippsdataene. Kravene til internkontroll følger av særskilt tillatelse til kvotepliktige utslipp av CO₂ datert 11.3.2005 pkt 2. Det er særlig fremhevet i den særskilte tillatelsen at internkontrollen skal sikre at rapporteringskravene i klimakvoteforskriften kapittel 2 blir overholdt.

SFT vurderer at bedriften må gjennomføre endringer i sine prosedyrer for beregning og rapportering av kvotepliktig utslipp slik at:

- Beregning av CO-rik gass og fastsettelse av usikkerhet knyttet til forbruket av denne i tråd med metodikken som utvikles fram mot neste års rapportering, ref. kapittel 5.
- Utslippsfaktor for CO-rik brenngass beregnes og rapporteres
- Usikkerhet i utslippsfaktorer for alle innsatsstoffer angis.

Bedriften skal sende inn reviderte og eventuelt nye prosedyrer for rapportering av kvotepliktige utslipp ved neste års rapportering.

SFT kan foreta en mer detaljert oppfølging av internkontrollsystemet på en eventuell inspeksjon.

3. Vedtak om godkjenning av kvotepliktige utslipp

SFT har gjennomgått den innsendte rapporten og finner å kunne legge innrapporterte utslippstall til grunn når kvoteplikten skal gjøres opp 1. mai. Bedriften har hatt et kvotepliktig utslipp på 73 593 tonn CO₂ i 2006. Vedtaket om godkjenning av rapport for kvotepliktige utslipp er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

4. Informasjon om neste kvoteperiode (2008-2012)

Det gjøres oppmerksom på at Regjeringen 15. mars sendte ut høringsnotat om det norske kvotesystemet for perioden 2008-2012. I forbindelse med at kvotesystemet er foreslått utvidet til også å omfatte utslippskilder som i dag er belagt med CO₂ avgift og i og med at EUs retningslinjer for overvåking og rapportering av utslipp på enkelte punkter endres med virkning for neste periode, vil det være behov for å gjennomgå og eventuelt foreta endringer i eksisterende tillatelser til kvotepliktige utslipp. Gjennomgangen av tillatelsene må sees i sammenheng med behovet for å revidere reglene i klimakvoteforskriften for å sikre at de norske kravene til overvåking og rapportering av kvotepliktige utslipp samsvarer med EUs tilsvarende krav. SFT vil komme tilbake med mer informasjon om denne prosessen på et senere tidspunkt.

SFT vil allerede nå gjøre oppmerksom på at bedriften i forbindelse med oppdatering av utslippstillatelse for neste kvoteperiode (2008-2012) må forberede seg på å sende inn reviderte og eventuelt nye prosedyrer for rapportering av kvotepliktige utslipp i henhold til klimakvoteforskriften.

5. Oppfølging av påpekte forhold

Usikkerhet

For å tilfredsstille klimavoteforskriftens krav til rapportering av usikkerhet skal bedriften redegjøre nærmere for usikkerheten i forbrukt mengde gass som rapporteres og utslippsfaktor for CO-rik brenngass.

Bedriften skal gjennomføre en usikkerhetsanalyse som dokumenterer usikkerheten i aktivitetsdata og usikkerheten i utslippsfaktor. Usikkerhetsanalysen skal gjennomføres i henhold til nasjonalt og internasjonalt anerkjente metoder, jf metoder beskrevet i "Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement" (GUM). En innføring i metoder for beregning av måleusikkerhet ble også gitt på SFTs seminar 23.1.07, og presentasjonen fra seminaret kan lastes ned fra www.sft.no.

For å tilfredsstille klimavoteforskriftens krav må bedriften utarbeide et fullstendig usikkerhetsbudsjett. Budsjettet skal dokumentere usikkerheten i alle størrelser som inngår i beregning av aktivitetsdata og utslippsfaktor. De ulike usikkerhetselementenes bidrag til den totale usikkerheten skal fremgå slik at de mest effektive tiltakene for å redusere usikkerheten kan identifiseres. Usikkerhetsbudsjettet skal også omfatte bidrag fra bruk, drift og vedlikehold av måleutstyr og beregningsmetodikk. Usikkerhetsbudsjettet skal som minimum vise utvidet relativ usikkerhet (95 % konfidensintervall), og være beregnet i henhold til nasjonalt og internasjonalt anerkjente metoder. Dersom bedriften ikke har tilstrekkelig kompetanse til selv å utarbeide usikkerhetsbudsjett i henhold metoder beskrevet i GUM, skal bedriften benytte en uavhengig tredjepart. Vi vil imidlertid understreke viktigheten av at bedriften opparbeider nødvendig kompetanse med hensyn til metoder for usikkerhetsberegninger og forståelse for de ulike usikkerhetselementenes bidrag til den totale usikkerheten.

Det skal også beskrives hvordan manglende målinger av andre karbonholdige stoffer enn CO og CO₂ i brenngassen påvirker usikkerheten i utslippsfaktoren.

SFT vil benytte resultatet av usikkerhetsberegningene til å vurdere om bedriften oppfyller de begrensninger til akseptabel usikkerhet som blir gjeldene i neste kvoteperiode samt eventuelt pålegge tiltak for å redusere usikkerheten i inneværende kvoteperiode.

Redegjørelsen med usikkerhetsbudsjett skal sendes SFT så snart som mulig. Dersom SFT ikke mottar en redegjørelse som tilfredsstiller klimavoteforskriftens krav innen 15.8.07 vil SFT vurdere å fatte vedtak om tvangsmulkt. Dersom virksomheten mener at det ikke lar seg gjøre å sende inn redegjørelse innen fristen, skal det redegjøres for årsaken. En eventuell tvangsmulkt vil være i form av en dagsmulkt pålydende kr 2 500,- pr dag, og vil bli vedtatt med hjemmel i klimavoteloven § 20. Dette varslet er gitt i henhold til forvaltningslovens § 16.

Ved at SFT følger opp de ovenfor nevnte forhold nå vil dette lette prosessen med å gjennomgå eksisterende tillatelser før neste periode for å sikre at kravene til overvåkning og rapportering samsvarer med EUs tilsvarende krav, se punkt 4, samt gi bedriften tid til gjennomføring av eventuelle tiltak før neste kvoteperiode.

5. Informasjon om oppgjør av kvoteplikten

Alle kvotepliktige virksomheter skal innen 1. mai overføre det antall kvoter som svarer til virksomhetens kvotepliktige utslipp i 2006 til Statens oppgjørskonto i kvoteregisteret, jf. § 13 i klimakvoteloven. For SMA Mokado innebærer dette at 73 593 kvoter skal overføres fra bedriftens brukerkonto i kvoteregisteret til Statens oppgjørskonto. Overføringen skjer ved at bedriften fyller ut og sender SFT skjemaet "Overføring av kvoter". Skjemaet skal sendes per brev eller telefaks. Skjemaet er tilgjengelig på SFTs nettsted:

http://www.sft.no/seksjonsartikkel_39625.aspx

På denne nettsiden finnes også annen nyttig informasjon om det norske kvotehandelssystemet.

6. Gebyr

SFTs behandling og godkjenning av utslippsrapporten er omfattet av en gebyrordning, jf. §5-5 i klimakvoteforskriften. Basert på SFTs ressursbruk i forbindelse med behandling og godkjenning av rapporten er det fastsatt en gebyrsats etter høy gebyrklasse. Bedriften skal derfor betale et gebyr på kr. 25 000,-, jf. vedlagte faktura.

7. Klage

Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til SFT.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at godkjenningen av den kvotepliktige utslippsrapporten ikke skal legges til grunn ved oppgjør av kvoteplikten 1. mai.

Opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil SFT kunne gi på forespørsel.

8. Oppsummering

SFT godkjenner rapporten for kvotepliktige utslipp i 2006 fra SMA Mokado. Vedtaket er hjemlet i klimakvoteloven § 17 første ledd.

Bedriften skal så snart som mulig, og senest innen 15.8.07, sende SFT en redegjørelse som dokumenterer usikkerheten i aktivitetsdata og utslippsfaktor. Redegjørelsen skal inneholde et fullstendig usikkerhetsbudsjett som synliggjør de ulike faktorenes bidrag til den totale usikkerheten. Usikkerhetsbudsjettet skal fremkomme ved bruk av anerkjente metoder.

Den kvotepliktige ilegges et gebyr på 25 000 kroner. Vedtaket om godkjenning av rapport, herunder også fastsettelse av gebyrsats, kan påklages til Miljøverndepartementet.

Med hilsen

Harald Sørby (e.f.)
Seksjonssjef

Lars Petter Bingh
Avdelingsingeniør

Kopi til:

*Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8003 Bodø
Rana kommune, Rådhusplassen, 8662 Rana*